СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 303. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 30. грудня, 1926.

VOL. XXXIV. No. 303. Jersey City, N. J., Thursday December 30. 1926. THREE CENTS.

ОТВОРЕННЄ КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., 29. грудня. — В гали Українських Горожан розпочались о годині 10-тій рано наради делеґатів українських католицьких парохій. До години 10-тої рано зголосилося 87 парохій до участи в конґресі. Делеґатів було о годині 10-тій 117. Настрій усіх повний одушевлення.

УРЯДОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ НІКАРАҐВИ.

ВАШИНҐТОН, 28. грудня. — Президент Кулидж скликав нині спеціяльну конференцію високих урядників у справі висилки американських моряків до середно-американської републики Нікараґви. В конференції брали межи инчими участь секретар стейту Келоґ і секретар фльоти Вилбер. Вислід конференції держиться покищо в тайні, хоч всі догадуються, що вже само відбуття такої конференції вказує на потребу инчої політики Злучених Держав супроти американських держав.

РУТ ОСУДЖУЄ ПОЛІТИКУ АМЕРИКИ СУПРОТИ ЛІҐИ НАРОДІВ.

НЮ ЙОРК, 28. грудня. — Ілайгу Рут, відомий американський політик, дістав нині надгороду з фундації Вилсона в сумі 25,000 долярів за свою діяльність в користь Ліґи Народів.

Підчас банкету, урядженого в його честь, Рут виголосив промову, в якій остро критикував Америку за її політику супроти Ліґи Народів. Говорив він, що Америка так задоволена своїм маєтковим добробутом, що серед того грубого задоволення вона зовсім забула за висші ідеали людства.

ЛЮДСЬКЕ ЖИТТЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 28. грудня. — На відбуваючихся тут зборах Американського Товариства Розвою Наук розглядано ряд важних наукових питань.

Межи инчим професор Тод виступив з промовою, в якій доказував, що пересічне людське життя в Америці за кілька поколінь зросло о цілих 30 літ та що при належитім поступі науки можна зовсім певно сподіватися ще дальшого продовження пересічного життя людини.

УРЯД ХОЧЕ ЗВЕРТАТИ БЕЗПРАВНО СТЯГНЕНІ ПОДАТКИ.

ВАШИНҐТОН, 28. грудня. — Департамент скарбу зажадав від конґресу ухвали на визначеннє суми 175 міліонів долярів на виплаченнє безправно побраних податків. Безправні надвижки заплатити мало 287,000 податковців.

УРЯД НЕ ДУМАЄ ЗМІНЯТИ СВОЄЇ ПРОГИБІЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.

ВАШИНҐТОН, 28. грудня. — З огляду на те, що через велике число смертий від затроєння святочним алькоголем піднялися голоси, домагаючіся від уряду змінення його політики в справах прогибіції, уряд заявив, що він своєї політики зміняти не думає. Най люди далі трояться, се уряд нічого не обходить.

В нюйорськім окрузі зрезиґнував високий прогибіційний урядник Гарбен, і при сій нагоді заявив, що виконуваннє прогибіційного закона неможливе і ніколи не вдасться. В одному Ню Йорку має бути 22,000 „спікізі".

Число смертий від алькоголю в Ню Йорку виносить вже 26.

КАНАДА БУДЕ ПОМАГАТИ АМЕРИЦІ ВИКОНУВАТИ ПРОГИБІЦІЮ.

ОТАВА, Канада, 28. грудня. — Міністер мита в канадійськім уряді заявив публично, що канадійський уряд уже в найкоротшім часі почне всіми силами виконувати постанови межидержавної угоди з Америкою про поміч Америці в виконуванню прогибіційного закона.

В місті Ванкувері канадійський уряд сконфіскував ладунок горівки на канадійськім корабли Крис Мовлері, котрий хотів дістати папері на виїзд до Мексика, але про котрий уряд довідався певно, що має намір висадити горівку в Злучених Державах.

СЕЗОНОВА НЕБЕЗПЕКА.

ВАШИНҐТОН, 28. грудня. — З ріжних околиць приходять тепер вістки про випадки смертий наслідком неосторожної їзди на санках. За один нинішний день прийшло сюди таких вісток про смерть 7 людий. Більшість жертв се діти. Однак з Гвайт Плейнс, в стейті Ню Йорк, доносять, що там погибла, спускаючися з горба на санках, 21-літна дівчина, влетівши на санках під трок.

НЕБУВАЛЕ ОБЖАЛОВАННЄ РИБАКА.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 28. грудня. — Перед лавою присяжних суддів, покликаних судовим лікарем („коронером") для розгляненння причин смерти 63-літного рибака Джеймса Меккинлі, станув як підозрілий за смерть свого товариша 69-літний рибак Елей Келі. Сей і росповів судови одну з найдивнійших історій.

Вибрався він зі своїм товаришом на моторовій лодці, недавно закупленій, ловити рибу на океані. Коли відплили яких 60 миль від берега, мотор перестав працювати, а тут почалася страшна буря. Меккинлі випив всю воду, яку вони мали, першого дня, а відтак став пити солену воду й зійшов з ума. Четвертого дня оба зробили угоду, що котрий переживе другого, має право їсти мясо свого товариша. Меккинлі помер, а Келі відтак їв його мясо, щоби вратуватися від голодової смерти.

Судді звільнили його від судової відвічальности.

ЕВРОПА ДАЛІ ЖУРИТЬСЯ ПАНАМОЮ.

ПАРИЖ, 27. грудня. — Европейська преса не замовкає з приводу американсько-панамського договору. Критикують остро Америку за Панаму, а заразом і за Нікараґву. Підносять, що Америка мусить попасти в колізію з Лігію Націй. Одна тільки Анґлія держить себе в резерві. Пояснюють це тим, що Анґлія хоче за всяку ціну задержати приязні стосунки з Америкою. Французька преса підносить, що тепер Німеччина буде мати право зробити те саме з Австрією, що зробила Америка з Панамою і важко буде боронитися проти цего.

ПЕРЕВЕДЕННЯ СТАТУЇ БОБРИНСЬКОГО ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА.

Дня 12. лист. до музею привезено з Арсеналу статую гр. Бобринського, що її було поставлено 1872 р. на розі Бикіковського (нині Шевченківського) бульвару та Безаківської вул. Статую було поставлено Бобринському як пionірови в проведенні першої залізниці в кол. Росії та на Україні та як орґанізаторові перших цукроварень. Статую виконав відомий скульптор Шредер, автор кількох монументів у Ленінграді.

ЗА ОДИН МІСЯЦЬ В ОДНІМ ПОВІТІ.

„Слово Польске" з 11. листопада містить кореспонденцію зі Зборова, з якої довідуємося, що в жовтні с. р. повстали в зборівському повіті такі нові польські станиці: захоронка і перебудова костела в Озірній (посвячення 3. X.), костел у Гнідові, парохія Тростянець Великий (посвячення 10. XI.), фундаменти під костел у Ярославичах, де твориться польська парохія (посвячення 17. X.), римо-кат. каплиця в Гукалівцях, парохія Оліїв (посвячення 24. X.). Як на один місяць і один повіт — то досить. При тому дописуватель „Сл. П." ликує, що в польських торжествах брала також участь „людносьць руска", а вчителі „Русини" в названих місцевостях не тільки брали участь у тих парадах, але й ділом помагали здвигнути ці польські кріпости на українській землі...

КИТ ДОВГИЙ 12 МЕТРІВ.

В порті Анкона в Італії спостерегли кита, довгого 12 метрів. Моряки два рази виїзджали торпедовою лодкою на море на полювання, але за кождим разом кит втікав. Командант порту заборонив тепер виїзджати на море меншими лодками.

ГРУБІ МОЖУТЬ ЩЕЗНУТИ.

Берлінський лікар Гірш винайшов препарат, який без шкоди для здоровля на протязі місяця, під опікою лікаря, перемінить найгрубшого чоловіка у стрункого. Таким робом мода на худощавих може бути переведена одним махом. Як би лише гроші...

ДЕ ЩЕ НЕ СУДЯТЬ НАШИХ ЛЮДЕЙ?

Дня 18. жовтня ц. р. відбулася перед окружним карним судом в Ломжі (на границях Східних Прус) карна розправа проти українського студента Володимира Барана, обвинуваченого о злочин головної зради з арт. 108. к. к., за котрий грозила йому досмертна вязниця.

Після акту обвинувачення мав Баран бути літом 1919. р. пресідателем чрезвичайки в Камянці, на Поділю і в тім характері мав засудити на кару смерти і розстріляти вісімсот Поляків, а надто заморити вісімдесять Поляків голодом. Між прочими засудженими має бути також якийсь Зигмунт Криньскі, цього однак не розстріляно, бо випросив його від смерти у Барана його знайомий, радянський чиновник Водопянов. По приході польських військ на Україну Криньскі утік до Галичини, де дістав посаду при Повітовім Виділі в Городенці, а опісля перевівся на другу посаду до Ломжі.

Нещасна доля занесла Володимира Барана також до Ломжі, де він стрінув Криньского, котрий зробив на нього негайно донесення і спричинив арештовання ще літом 1925.

Розправа, в часі котрої переслухано трийцять свідків, виказала повну безосновність доносу і зізнань Криньского, що комісарем в Камянці під той час був сороклітній Михайло Баран, а не сімнадцятьлітній Володимир Баран, і суд уневиннив обжалованого. Це qui pro quo коштувало обжалованого Барана **пятнайцять місяців слідчої тюрми.**

Боронив д-р Ст. Шухевич зі Львова. Треба додати, що д-р Шухевич трудився до далекої Ломжі зовсім безкорисно, щоби тільки ратувати від кари бувшого члена української армії.

ПРИМУС ЛІКУВАННЯ ВЕНЕРИЧНИХ НЕДУГ В СОВДЕПІЇ.

Рада народніх комісарів ухвалила закон, що обовязує у цілій Совдепії, який вводить примус лікування венеричних недуг.

НОВІ ЖІНОЧІ ПРОФЕСІЇ.

У Лондоні найшли спосіб дати заняття численним жінкам, що шукають праці. Заснували санаторію та лічниче заведення для... собак. Жінки люблять собак, а чимало богачів, ще й бездітних, радо дає на лічення своїх „домашніх сторожів" до такої інституції. Ясно, що опіка над собаками ведеться під проводом ветеринарів. Санаторія має стільки пацієнтів, що небавком мають відчинити нові дві. Зате в Німеччині жінки добиваються прав стати пасторами. Вони доказують, що роля релігійного проповідника підходить їм по самій природі. Всі мужі красномовних жінок погоджуються з цим твердженням. Вражче переконати мущин австрійським жінкам, які хотять піти за прикладом единої віденської шоферки і правити не тільки чоловіком, але й автом.

З НАШИХ НАУКОВИХ ЗДОБУТКІВ.

Київська Академія Наук працює незвичайно енерґійно на одній з найбільше пекучих ділянок нашого культурно-наукового життя: над термінольоґією. Хемічна комісія при ній видала перших 9 аркушів хемічної термінольоґії (ред. О. Курило); вийшов у 12 арк. геольоґічний словник (ред. акад. П. Тутківський); математичний словник у чотирох мовах (ред. Ф. Калинович); частина зоольоґічного (10 аркушів, ред. М. Шарлемань); переклад анатомічної термінольоґії з міжнародного базельського лексикону (ред. Чешківський і О. Черняхівський); юридичний словник. Одночасно приготовляється більш 30 нових словників, які вийдуть до кінця 1927 р. Академія має намір видавати журнал для виміни думок у термінольоґічних питаннях.

БАНДИТИЗМ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Надзвичайна сесія проскурівського окружного суду розглядала 7 днів справу учасників „банди" Лебединського. Ватажка тої „банди" вбито в часі арешту. Серед членів „банди" були 4 жінки. Суд присудив 7-ох обвинувачених на кару смерти через розстріл, 11 на арешт від 10—3 літ з конфіскатою майна, 2-ох увільнив. — У „Вістях" з 20. листопада читаємо знов вістку про засуд подібної „банди" в Конотопі. Ця „банда" була діяльною під проводом якогось Сапона. Сапона засудили на розстріл ще в 1922 р., але він утік. В часі ліквідації нової „банди" під його проводом вбито його і його помічника Несукая. Тепер засудив суд 11 членів тієї „банди" на кару смерти через розстріл, а инших у числі 110 на арешт. Оріґінальні це „банди", коли засідає на лаві обвинувачених аж по 112 людей.

СКІЛЬКИ В НАС УКРАЇНЦІВ?

Львівський університет має славного принаґідного фільольоґа ректора Семірадзького, тому, що він досліджує мамутів, а „Слово Польске" має свого спеціяліста Прушинського, який досліджує польські закони. Цей останній на основі цих законів доходить не перший раз до висновку, що нема ні Українців ні української мови, бо, як пише в числі з дня 1-го грудня: „О ілє муві ктось по руску пшез пшекренцане єнзика польскеґо, ест то достатечне". А єдина ріжниця між нашою мовою і польською це азбука. „Конечне належи дойсьць в школах до альфабету лацінськеґо в єнзику рускім..." Добре знати, що нпр. у Львові, де 90 проц. населення перекручує польську мову — всі вони Українці!

ФІНАНСОВА ПАНІКА В МОНТЕ КАРЛЬО.

Серед акціонарів славного касина гри в Монте Карльо настала велика паніка, якої причиною було те, що таємничий міліонер Василь Захаров вицофав всі свої капітали, які там був зложив.

ҐІНДЕНБУРҐ ПРОТИ ДИКТАТУРИ

НІМЕЦЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ УСПОКОЮЄ ГРОМАДЯНСТВО, ЗАЛЯКАНЕ ЧУТКАМИ НОВОГО ПЕРЕВОРОТУ.

БЕРЛІН, 28. грудня. — Від довшого часу вже кружляли по Німеччині вперті чутки про наближаючийся переворот зі сторони німецьких націоналістів, якого ціллю малоби бути посадженнє Ґінденбурґа на чолі Німеччини яко диктатора. Чутки викликували таке загальне занепокоєннє, що нарешті й самий Ґінденбурґ, президент німецької републики, бачився примушеним виступити з публичним запереченнєм правдивости сих чуток. Він заявив, що буде правити лишень згідно з конституцією німецької держави та вжие державного війска лишень на случай оружного повстання проти держави.

ЗАЯВА НОВОГО ЯПАНСЬКОГО МІКАДА.

ТОКІО, Япан, 28. грудня. — В своїм відклику до японського народа новий японський цісар каже, що він хоче панувати в мирі з усіми державами. Він закликає свій нарід до простоти, а не до пишности. Радить їм бути оріґінальними, а не сліпими наслідувачами чужини.

НОВА МОНЕТАРНА СИСТЕМА НА УГОРЩИНІ.

БУДАПЕШТ, 28. грудня. — Угорщина завела в себе нову монетарну систему, оперту на золоті. Одиницею нової системи є ґріш, званий „пенґе", який варта коло 15 американських центів.

ВУЛЬКАН ЗАСИПАВ МІСТО.

ПЕТРОПАВЛОВСК, півостров Камчатка, Сибір, 28. грудня. — Вибухи вульканів Монтновського й Авачівськая-Сопка перемінили за кілька днів се місто в новочасні Помпеї. На місто впали великі маси ляви. Мешканці, вчувши підземний гуркіт, утекли на час і з людий відай ніхто не згинув у катастрофі. Шкода в маєтку величезна.

ВІДНАЙШЛИ ҐРІБ „СІМОХ СПЯЧИХ".

СМИРНА, Азія, 27. грудня. — Розкопи біля Ефезу попали на сліди катакомб, в яких скривалися первісні християни. Розкопи ведуть німецькі археольоґи професори Кайль, Тайнер і Мільтнер з Відня і Адольф Дайсман з Берліна.

Між инщим мали вони віднайти печеру, в якій заснуло „Сімох спячих з Ефезу". Після християнської леґенди 7 християнських молодців спасалося утечею перед переслідуваннями і сховалися до печери. Було це в 250 р. по Рождестві Христа. Їх відкрили і вхід замурували. Мученики там заснули і так спали через 200 літ, аж пастушок зайшов до печери, засвітив світло і мученики ожили. В той спосіб доказали молодці чудом, що можна воскреснути з мертвих. Потім вони знова заснули.

ЮГОСЛАВІЯ МАЄ НОВИЙ КАБІНЕТ.

БІЛГОРОД, 27. грудня. — В Югославії нема ніякого одушевлення з нового кабінету, якого премієром є Узунович. Найбільше неґодують з того, що до кабінету ввійшло трох міністрів, які не належуть до парляменту. Міністром заграничних справ став др. Нінко Перич, який був міністром фінансів в попереднім кабінеті.

ДРАСТИЧНІ МІРИ ПРОТИ ЗЛОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

ЛОНДОН, 27. грудня. — Молода ірляндська република повела сильну кампанію проти деморалізації, яку поширюють лихі, неморальні книжки і журнали. Заведено остру цензуру над домашними видавництвами і контролю над заграничними. Особливо впадає в очі заборона розписуватися детайлічно про розводи і инші фамілійні скандали, яких тепер так повно в пресі.

СОВІТИ ПІДНОСЯТЬ ПЛАТНЮ ОФІЦИРАМ.

РИҐА, 27. грудня. — Найновіщим совітським декретом підвисшено платню офіцирам сухопутної, морської і воздушної армії. В додатку до цего декрету военний комісар Ворошілов дає пояснення, чому піднесено платню. Сталося це завдяки тому, що життя подорожіло. До того і підвисшена платня не вистарчає на життя. З того приводу панувало серед офіцирів велике неґодовання. Підвишка дещо злагодить це неґодовання.

ФРАНЦІЯ ВІДЗНАЧУЄ ЖІНОК-МАТЕРЕЙ.

ГАЗЕБРУК, Франція, 27. грудня. — 35 матерей з малого села Бавіншов одержали медалі в нагороду за те, що помагають урядови поконати це хибне переконання, що Франція примирає. 35 матерей мають разом 242 дітей. На кожду з них припадає пересічно 7 дітей.

МІСІОНАРІ ПРИЧИНОЮ НЕСПОКОЮ В ХІНАХ.

ЛОНДОН, 27. грудня. — В письмі, вистосованім до одної з лондонських ґазет, італійський князь Сермонетта подає, що модерне християнство стало так дуже европейським, що воно ніяк не надається до защіплення його на азійськім ґрунті. Робота християнських місіонарів не приносить наділі хінському народови ніякого хісна. Вона тільки нищить їх духовий і релігійний світогляд, який має тисячлітну традицію, а поза тим не дає нічого. На його думку, треба забрати з Хін всі місії, а це вийде на добре Хінам і всім другим народам.

МОРОЗИ, ЯКИХ В ФРАНЦІЇ НЕ ПАМЯТАЮТЬ.

ПАРИЖ, 27. грудня. — В цілій Франції панують морози, яких ніхто не памятає. На ріках і озерах позамерзали води так, що можна ховзатися. В самім Парижи згинуло за один день 20 людей з холоду. Навіть на Рівієрі, де весь час світить тепле сонце, падав сніг.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинoке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАМІСЦЬ СВЯТОЧНИХ ЖЕЛАНЬ НА РІДНУ ШКОЛУ

В Франції завязалася Ліґа проти святочних дарунків, якими обдаровують там одні других з нагоди Нового року. Та оригінальна Ліґа виходить з того положення, що важке економічне положенне не дозволяє французькому громадянству на цей люксус. Голос Ліґи знайшов так сильний відгук, що затревожилися торговельні фірми, для яких така пропаґанда грозить руїною їх бизнесу.

Ми, Українці, переживаємо рівнож дуже тяжкі часи. Тому така Ліґа придалася би цілком певно й нам, особливо тут в Америці, бо в краю й без пропаґанди не будуть мати чим обдаровувати себе, бо убожество там загальне. Та в Америці відносини інакші. Тут будуть одні других обдаровувати. Та ми не будемо вести пропаґанди проти сього звичаю, але звернемо увагу на инщу сторону.

В краю нашім практикується від давна звичай, що на новий рік і Різдвяні та Великодні Свята не висилають Українці ніяких карток з желаннями, а купують картки Рідної Школи, які звільняють їх від посилки желань. Що більше. Відома річ, скільки то коштують святочні прийоми, особливо напитки, без яких не обходиться ніяка „щиро-українська" гостина. А напитки річ дорога, а до того шкідлива. Тому Рідна Школа видала осібні картки, які ставляться на столах, а які звільняють господарів від того, щоби приймати гостей напитками. За кілька золотих, або один два доляри позбуваються люде тої біди, якої напитують собі напитками, особливо лихими і підробленими, а за те роблять патріотичне діло, бо помагають Рідній Школі.

В Америці не треба би властиво вести пропаґанди за картками, звільняючими нас від напитків, бож Америка край прогибіції. Та цілком певно в Америці випивають більше алькоголю на свята, як в нас в краю і то алькоголю убийчого, який відбивається на тих, що лють і на їх дітях. Тому картка, звільняюча від подавання алькоголю придалася би в Америці більше, як в старім краю, не тільки задля того, що приносить користь Рідній Школі, але й задля нашого власного, так би сказати, особистого добра і здоровля. Це признасть нам кождий.

Але й не про ті картки хочемо тут говорити, а тільки про ті, які висилаємо до знайомих з нагоди свят і нового року. Про ті друковані картки, на яких містимо тільки наш підпис. Скільки би то зискала Рідна Школа, колиб ми зрезиґнували хоч би тільки з того одного люксусу і замісць желань святочних зложили хоч одного доляра на Рідну Школу. Вже знайшлися такі, що зробили початок тому доброму ділу. Тепер ждемо на других.

ПОЛЬСЬКИЙ ПАДОЛИСТ 1830 Р. ТА УКРАЇНСЬКИЙ 1918 Р.

(Ориґінальна надіслана стаття).

—o—

II.

Послідного, остаточного розбору Польщі довершено в р. 1795 а уже в слідуючім році роблять деякі Поляки старання, щоби заграницею — а то у Туреччині та у Франції зорґанізувати польські леґіони, щоби при їх помочи мож було потім на ново воскресити похоронену власне вітчину. Зосібна ґенералови Домбровському, що до недавна служив в рядах пруських, удалося намовити тодішний революційний уряд французький, що видав відповідне припоручення стоячому власне в Італії славному ґенералови, Наполеонови Бонапартому.

Бонапарте — розбивав тоді власне старі, назадницькі італійські уряди а будував нові републики. Так отже при помочи Бонапартого (пізнійшого цісаря французького) прийшло вже 9. січня 1797 року до договору мжі Домбровським а урядом републики Цісальпінської (з осідком в Міляні) що до орґанізації польського леґіону, а вже 20. січня тогож року видав Домбровський відозву, котрою взивав Поляків, будучих в австрійській армії, щоби вступали до його леґіону та боролись „за справу спільну народів, за свободу". Відозва та забезпечувала леґіонерам і польський мундур.

Вона й принесла пожадані наслідки і при помочи дезерції з австрійського війська леґіон — помимо страт в боях, мав в осени 1797 року еще 7,000 учасників. — І в слідуючих роках бються леґіонери завзято в рядах републиканської французької армії, хотя Французи показуються не дуже вдячні а в договорі з Росією, заключенім в 1801 р. в Люневілю, Франція навіть виразно зобовязалася не попирати польських плянів.

Через якийсь час польські леґіонери мусіли грати ролю простих наемників так ріжних італійських правительств, як і самої Франції, котра під загрозою гармат всадила їх на кораблі та повезла на остров Сан Домінґо в цїли придушування повставших за свою свободу Муринів. Є то найсумнійша карта в історії польсько-французьких відносин. Та хоч і невеселий конець мала історія польського леґіону у французькій службі — то всеж таки для польської справи мав той леґіон величезне значінне. Він своїм геройством відновив в очах світа польське імя, він перешкодив перерванню польської історичної традиції, він виробив цілий ряд офіцирів і взагалі знатоків военної штуки, що дуже придалося на будуче, і що найцікавійше: він дав польському народови національний гимн, котрий і доси Поляки співають і грають яко гимн державний. Уложив його великий патріот Йосиф Вибіцкі, котрий товаришив леґіонови в Італії і всіми силами старався піддержати патріотичного духа між леґіонерами. Ми нераз чули той гимн і він певно не будить в нас дуже симпатичних споминів. Але всеж таки варта нам застановитись бодай над першими його строфами:

„Еще Польска не зґінела,
Поконд ми жиеми!
Цо нам обца пшемоц взєнла,
Шабльон одбержеми.
Марш, марш, Домбровскі,
З земі влоскей до польскей!
За твоїм пшеводем
Злончим сєн з народем.
„Пшейдзем Віслен, пшейдзем Вартен,
Бендзєм Полякамі,
Научил нас Бонапарте,
Як звицєнжаць мами.
Марш, марш, Домбровскі, і т. д.

Як бачимо — то це й була провідна думка польського леґіону в Італії. І Бонапарте навчив Поляків, як мають боротись, а їх патріотичний запал гнав їх до того, щоби при помочи шаблі відобрати те, що їм забрали чужинці.

Признаюсь до гріха, але коли чую ту пісню, або хоч лише в думці її собі пригадую — то і мене кидає вона в жар і лиш нетерпеливо жду, коли то і в нас забудуть уже раз слямазарних „Журавлів" та безнадійний, деморалізуючий „Заповіт" Стеценка (слова — славні, але музика — отруя!) і будуть працювати і боротись лише під звук таких пісень як: „Ще не вмерла" — та „Ми Гайдамаки!"

Але пробуйте це витолкувати Наддніпрянцеви!

„Даремна праця, друже мій, на камінь кидати насіння!" — як писав колись Наддніпрянець Кониський.

—o—

Тимчасом Наполеон став уже цісарем (1804), а побивши Прусаків в славних битвах під Єною і Австерліцом 14. жовтня 1806 р., візвав до Берліна Домбровского та Вибіцкого і припоручив їм написати відозву до Поляків та візвати їх до повстання і виборення собі державної независимости.

Та проклямація — а ще більше сам факт, що Французи увійшли на польську землю — викликали між Поляками велике одушевленне. Відділи повстанців орґанізувалися дуже скоро, уже 7-го падолиста обсадили вони Каліш, а 21-го тогож місяця уже чотири готові полки вирушили в поле.

Приймаючи в Познаню дня 27. падолиста 1806 р. польську депутацію, заявив Наполеон: „Ваша доля є тепер у ваших руках!" — І справді, в найблизших битвах взяли участь і польські полки і причинилися до побід Наполеона. Він показався дійсно вдячним а в договорах з Росією 7. липня 1807 та з Прусаками 8. липня, утворено так зване **„Варшавське Князівство"**, з королем саським на чолі.

Була то перша, хотя лиш частинна реставрація Польщі. І як писав тоді великий патріот польський Сташіц:

„Була вже земля, на котрій можна було узброювати себе та збиратися разом".

Те самостійне „Варшавське Князівство" мало **чотири** міліони людности, то є тільки, кільки Українців є тепер у Східній Галичині.

В р. 1809 по нових побідах Наполеона прилучив він до того князівства ще нові землі, а то західну Галичину та замостський циркул так, що побільшив його еще о дальших півтора міліона людности.

Очивидна річ, що Поляки **мусіли йому за це заплатити**, а то матеріялом в людях. Іменно вже при самім установленню того **князівства**, воно зобовязалося **висилати 30,000** війська, **з чого вісім тисяч взяв він на** свій кошт з правом уживання того війська, де йому захочеться, з виїмком у кольоніях.

Рівночасно принято там **кодекс цивільний** Наполеона, яко обовязуючий, значить, що в цей спосіб **знесено і кріпацтво селян.** Та польська шляхта не хотіла так легко зрікатися своїх прав і тому предложила королеви саксонському (князеви варшавському) Фридрихови до підписання декрет, після котрого селянин, що лишає даного дідича — мусить йому полишити свій ґрунт. — А щож варт селянин без ґрунту?

Отже иншими словами — **панщина,** помимо кодексу Наполеона, **лишилася надалі!**

Тимчасом Наполеон воював далі а у війнах з Австрією лучалося і так (як на примір в битві під Ваграм 5. і 6. липня **1809** р.) що і по австрійськім і по французькім боці боролися польські улани, нападали на себе і взаїмно закидували собі зраду. (Чи не було щось подібного і в рр. 1914—18, підчас боїв австрійських військ з російськими — зосібна між українськими полками обох сторін? Отце й проклін поділу і неволі!)

Коли в р. 1812 Наполеон розпочав свій нещасливий похід на Москву, то мав у своїй армії **вісімдесятьпять тисяч** польського війська, котре у тій кампанії понесло величезні втрати.

Коли Наполеона нарешті вороги побили і він зложив корону, то в договорі заключенім з Австрією, Росією і Прусами дня 11. цвітня 1814, він виєднав, що „Польське військо, позістаюче на службі Франції, буде мати право вернути до вітчини зі зброєю і табором а то в знак признання за похвальну службу". Того війська було тоді в Парижи **6,500** людий і воно за три місяці зайшло з Парижа аж до Познаня.

Колиж зібралися еще й инші відділи — то було всього **двайцять тисяч** польського війська яко завязок нової польської армії. Була це на тодішні часи — значна сила.

Конґрес цісарів і королів, що зібрався 1814 р. у **Відни,** постановив, що з Князівства Варшавського має бути **королівство,** а королем його має стати російський цар Александер. Так і повстало так зване **„Конґресове королівство",** але обрізане що до свого обшару о цілу третю часть.

Дня 13. червня 1815 р. привіз князь Адам Чарторийскі до Варшави проклямацію царя Александра, яко польського короля і начерк конституції цего нового королівства.

Очивидна річ, що була вона реакційна, а **сойм** складався з **77** шляхотських послів а з **51** нешляхотських. Ясно також і це, що мужики не мали ніякого права, та що дідичі засіли їм ще сильнійше на плечі, як за часів князівства. Нераз мусіли мужики вносити на своїх панів скарги до царського заступника, котрим був великий князь Константин. Був це напів дикий тиран, котрий дався добре в знаки польським патріотам, так, що за його часів сильно завелися між Поляками всякі **тайні товариства,** що мали на меті революцію проти Росії. Наслідком цего були знову масові арештовання, тортуровання вязнів, політичні процеси та строгі засуди.

Але одним прислужився великий князь Константин Полякам, а то зорґанізованнєм **прекрасної польської армії,** котра потім і збунтувалася проти нього.

Він дуже любувався у військових видовищах і тому з часта устроював пишні військові паради на так званій саській площи в Варшаві.

На тій площи вибудували Москалі недовго перед світовою війною чудовий православний собор з пятьма золоченими банями — яко видимий знак свого панування над Польщею.

Я оглядав його в перших днях червня 1918 р. і подивляв прекрасні малюнки на його стінах.

Колиж тепер повстала самостійна польська держава, то Поляки постановили знищити цей видимий знак недавного ще чужого панування над ними. Вони щось через три роки валили той надзвичайно солідно збудований собор. Вони і динаміту до цего уживали так, що аж всі шиби в будинку польського генерального штабу повилітали, заки нарешті з великою бідою — знесли його цілком з лиця землі.

Є це просто незвичайний в історії людскости припадок, бо доси, коли прихильники одної віри здобували яку святиню прихильників другої, то не нищили її, але лиш перерабляли її для своїх релігійних цілий. Так і доси стоїть у Сплїті в Дальматії стара римська поганська святиня перероблена на католицьку церков, так перероблено на костел і поганський Пантеон (то є всім богам присвячений) у Римі, а „невірні" Турки здобувши грецький Царгород, не розвалили славного собору св. Софії, але перербили його на свій мечет, що так і зветься „Ая Софія". Музульмане образів не визнають (бо Могамед слушно побоювався, що з цего може виробитися ідолопоклонство) тому і в „Аї Софії" їх нема — а лиш великі надписи з корану на стінах. Але всеж таки еще пізнати під самою банею в середині головки Серафимів і Херувимів на стінах.

Поляки поступили инакше, хоч преці могли ту чудову церков перемінити на приклад на музей. Чейже польський прапор на найвисшій бані — був би достаточним знаком їх по-

Василь Бобрів.

ДОРОГОЮ ЦІНОЮ

—o—

Село ніби спало. Принаймні так здалося-б кожному, бо навіть собаки не перебріхувалися між собою. На дзвіниці давно пробило північ, а сотник Бобрицький не йшов ще спати. Все писав, часто підводячи голову та прислухуючись до дверей, що вели до кухні, звідкіля час від часу чулися стони. То стогнав його джура, тяжко поранений учора Москалями. Молоденький хлопець, якого забрав він під Уманню до полону, оказався Українцем, не дав розстріляти розлютованим козакам і зробив його своїм джурою. Добрий козак був, хоч і молодий. Не помилився сотник, коли дарував йому життя. З часу на час очікував він підводи, щоби відправити раненого до Камянця. Трудно було тепер знайти вільних коней. Другі частини, які переходили тут, позабирали все, що можна було забрати. Хтось увійшов до кухні й за хвилю вже вступив до хати бунчужний, здоровий, молодий ще чоловік.

— Пане сотнику, підвода приїхала. Ледве дістали.

Бобрицький мовчки вийшов до кухні, де стовбичило вже де кілька козаків, сам при допомозі останніх виніс хлопця на двір, уклав, гарненько укутавши й добре, що темно було на дворі — заплакав, не витримав. Хутко поцілував раненого, перехрестив і ще хутче пішов до хати.

Мов би сина поховав, або брата. Цей молоденький хлопчина був частиною його істоти. Тепер йому однаково — убють, то й вбють.

— Не виживе, бідака. — І сльози потоком полилися з очей на службові папери. Сотник не вважав, гірко ридаючи.

• • •

Ще у досвіта зачали наступ Москалі. Видно сотникови з могили всі рухи ворога.

— Бач, іроди, — звернувся сотник до старшини, — куди гнуть. Хочуть охопити. Побачимо.

Злий Бобрицький сердито віддає накази. Ліквідує заміри ворога. Але не богато козаків. У десятеро менче.

— А прийдеться відступати, — проноситься в голові, — дав би Бог до ночи протриматься. В день тяжко. Вістка за вісткою недобрі йдуть. Поранено Дубового, Яцину, Шахвороста — найліпші козаки. Сотник усіх своїх орлят знає по призвищу. Мимоволі переноситься думка назад до Камянця, де три місяці вже лікується його Сашко. Одужує. Молодість взяла верх, переборола. Казали, скоро прибуде знов до нього. Замислений не бачить, що ззаду біжать на нього ворожі кіпнотчики, а лави боком пішли.

— Коня! — гукає. Але нема кому подать. Все трапилося так несподівано, що не встиг вже ординарець подати коника. Підібрав сотник шаблю, пустивсь з горбка в кущі над річечкою. Бє ворожа піхота, сиплють і свої, а кулі бісові не розбираються: де свої, а де чужі.

Не зрозуміли відразу кінні Москалі, де зник козак. Отямились — нема. Ген-ген маячить шапка з червоним верхом. Побігли. А сотник вже майже дігнав і лаву, коли щось ніби кілком ударило по нозі. Упав, піднявсь і знов упав.

— Погано — дума, — певно в кістку. Не втечу.

Козаки узріли, що ранено сотника, кинулись до нього — думка винести. Але і Москалі наближаються. Бачить це сотник, оглянувсь навколо. Гукає козакам своїм:

— Назад, до лави!

Дійсно й самі бачуть, що не встигнуть. Повернулись до своїх.

— Сам винен, що взівав. Ну щож, хоч погину не даремно.

Витяг ногана, обдививсь, не поспішаючи. А з ноги ціла калюжа крови вже набігла. Густої, червоної. Зімліла нога. Москалики зовсім близенько. Летять, шаблями виблискують на сонці.

— Ідіть, ідіть! Чортового батька візьмете!

Підліз до горбка, зробив опір, приложився. Паф! Вдивляється. Упав Москалик. Знов постріл — ще один. Спинились, неначе уросли раптово Москалі. Й собі зачали стріляти. Третій постріл — ще Москалик чортові на виринки. Риються кулі біля сотника, порохом очи запорошують. Але гремить ноган в четвертий раз і мази не дає. Почув сотник, що слабнуть сили — крови богато зійшло. Чув крики московські — хочуть живим узяти та чортового батька вам козак таку приємність зробить. З пятим стрілом покотився пятий ворог. Лютують Москалі, а сотник поспіша, бо сили покидають.

— Не промаж, соколику, голубчику!

Поцілував любовно пистоля, прицілився у патлату голову, з останніх сил натиснув на ґашетку й носом врилися московські патли в мягкую ріллю.

Оббігли Москалі, списами майже дістають, коли розлягся останній постріл. Не зрадила рука хороброго сотника, присікла власне життя ще на більшу злість північному брату.

Бачили те все козаки і без команди перехрестилися, відходячи під лісок для нового бою.

• • •

Весело Сашкови. Знову їде він до батька свого нареченого. Любить він його дуже. Хоробрий сотник, веселий завше, добрий. А надто до нього. Раз-у-раз поганя дядька, не терпиться йому. Але й смутком обгортається радість молодого хлопця. Підганя візника. Торохтить гарба по розбитому бруковому шляху Дунаєвецькому. Холодно й похмуро навколо. Денеде, вже на голих деревах, ще затрималося кілька жовтих листків, які лопотіли під холодним вітром жалісливо, тужно.

Віхали в Дунаївці. Вже помітно настрій фронтовий, ясніще чути гармати. Снують козаки по місту, ранених везуть, убитих. Вскочив Сашко, підбіг до першого воза — мертві. Побожно зняв кашкета, вглядається.

— Шахворост! — Щось кольнуло хлопця в саму душу. Відбіг від мертвого, мерщій до воза.

— Дядьку, поганяй!

— Та куди-ж його поганяти, коли коні потомлені...

— Не балакай, кажу... — Сашко мов скаженів, похапцем умощувався на сіні, поправляв зброю на собі, ніби вже бачив ворога. Дядько щось поправляв біля постромок.

— Ти їхати-меш, питаю? — скрикнув хлопець, блиснувши очима. Дядько наполохався, швиденько умостився, сподіваючись неначе, що козак роздумує. Але козакови було не до дядька. Він відчував, що трапилося щось страшне, чого він ще не знає й він поспішав це взнати, яко хутче.

Відїхали верстов лише із пять, зїхали на горбок, на зустріч тихо рушиться підвода. Засіпав дядько віжками, з страхом погляда на юнака, що не всидить на возі, пихвами стукає у днище.

Порівнались вози і мовчки стали, наче по команді. На тачанці хтось лежав, укритий буркою. Сумніву нема. Бурка сотника. Поруч тачанки Кійко — козак сотенний смутний, у землю очима вперся. Неначе хто привязав його до воза. Він зрозумів усе. Зрозумів той неспокій, що від Камянця ще не давав йому ні сидіти ні думати без якогось незрозумілого хвилювання.

— Він мертвий? — питалися очи хлопця.

— Мертвий! — відповіли очи козака, що на мить піднялися з землі до юнака.

Тихо, мов боячись розбудити мертвого сотника, зліз Сашко з воза, на шилочках підійшов до тачанки й отгорнувши край бурки, вгледів бліде обличча батька нареченого, облите чорною запеклою кровю.

Поволі упала голова сина на полудрабок, закапали юнацькі сльози на дороге лице, здріґнулися плечі. Спочатку тихо, потім голосніще й дужче вчулися ридання: глухі, тяжкі, безпомічні.

Козак так само дивився в землю, боячись підвести голову, дядьки-візники відвернулися, на очах їхніх теж блиснули сльози, такою кривдою злючою несло від ридань молодого козака.

Сутиніло. Зачинав накрапати дощик.

Paris, 28. LV, 24.

біди над Росією та над православієм.

Але вони цего не зробили, але зруйнували до тла ту прекрасну, монументальну будівлю!

І я лиш дивуюсь одному: Чому наші американські земляки не використали тої знаменитої нагоди для протиляцької пропаганди? Таж межи так дуже біготними Американцями це би прямо сензацію викликало! Цего би преці в Америці цілком не поняли і узнали би це за нечуване варварство.

І тепер ще не запізно це зробити а відповідні фотографії дістанете в редакції „Нашої Бесіди" у Варшаві (ул. Длуга 50). Однакож на ту цілу справу мож задивлятися еще і з иншого боку:

Патріотизм Поляків за горячий, їх палке серце не могло зносити виду видимого знаку їх майже півторастаілтного поработчення; вони воздвигнення цего собору уважали просто за профанацію своеї столиці, та тої так дорогої для їх історичних споминів площі. І вони навіть з нараженнем себе на закид варварства очистили її з всіх слідів чужого пановання над ними.

Одним словом: так поступив собі народ, що і справді шанує свое народне достоїнство, і що ненавидить неволю (дарма, що рівночасно поневолює других!)

А якже поступили собі наші Рутенці підчас тих трьох неділь, що держали в руках старий український город Львів — так і переповнений статуями ріжних Міцкевичів, Собеских, Гловацких та Голуховських? Ані навіть кінчика носа нікому з них не відстрилили, бо — мовляв: **це некультурно!**

По занятію Львова не знарештували Рутенці ні одного з вшехпольських провідників, що організували потім повстання проти них — бо це також було би **некультурно!** (Один з головних виновників того злочинного пропущення — живе тепер в Америці).

А у Києві, коли звертано увагу уряду Центральної Ради, що йому під боком організує революцію против нього, та що требаби виловити зачинщиків — то яка була відповідь?

„Це неможливо — бо це було би **некультурно!**"

Але потім автами зі Львова та з Київа накивувати було культурно?!

Тут одна лиш може бути відповідь і то цілком простонародня:

„Тю дурня!"

Юрій Горовенко.

ГАРНИЙ УСПІХ УКРАЇНЦІВ.

В неділю, 26. грудня, в Укр. Народ. Домі при 6-ій ул. в Ню Йорку, Тов. Укр. Проф. Артистів відограло драму „Ой не ходи Грицю". Представлення відбулося з великим успіхом. Галя була битком заповнена, білети всі випродані так, що многі мусли вертатись задля браку місця. На просьбу публики, 2-го січня Тов. відограе драму „Циганка Аза". В ній возьмуть участь добрі українські сили. Хор буде зложений з нових сил під диригентурою знаного диригента козацького хору Кириченка, котрий під сю пору диригує хором моряків при виставі фільми „Потьомкин". Циганські танці виконають Б. Хмара, Котович і Прещенко. Режисер артистка Міліна. 303

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ НАС ЗАЛЯКАЮТЬ?

Читаю українські часописи, та передовсім „Свободу" і то найперше „Голоси Читачів", бо я цікавий, які хто радить медицини, щоб знищити сю гниль, котра розпустила коріннє, а котра нам приказує „Мовчи й слухай!"

Много писалось, кождий радив, як знав, — звичайно люди невчені — аж зібралось кількадцять тай сказали, що тут медицина не поможе, а хиба одна здорова і рішуча операція. По нарадах ухвалили день 29. грудня.

Слава Богу! — подумав я, — що вже чей перестане сей смрід розноситись! Аж тут дістаю „Епархіяльні Вісти". А я дуже цікавий знати, кому то наш преосвященний відібрав хліб, тай скоро їх перезирую. Аж дивлюсь: Зїзд греко-католицьких громад не позволяесь! Такого зїзду не вільно тримати!

Що за мара? — думаю, — чи не ходили ініціятори конгресу просити позволення від князів або просити благословенства? Але по короткій застанові я прийшов до переконання, що се не можливе. В се я не вірю; наші проводирі не зійшли з дороги.

Коли так, то можна було впасти на голову і як можна комусь щось заборонити, як другий не просив? Сеж знає кождий, не треба аж дохтором бути, аби знати, що сей зїзд скликує сам нарід без них і їх позволення. Отже при чому „Не позволяю!?"

Чи справді в їх головах всьо в порядку? Та Ви, громадяни, Українці-католики, не звертайте уваги на таких князів, а робіть так, як пристало людям розумним. Чейже ми знаемо слова Великого Вчителя: Хто не з нами, сей наш ворог. А хто ворог наш і наших змагань, то того треба трактувати як ворога. Пішлім їх, най ідуть до тих, кому вони служать!

Коли вони визвали нас на боротьбу, то ми їм покажемо, що ми сини не рабів, а борців. Коли вони хочуть файту, то най же мають файт!

А тепер ще кілька слів.

Преосвященний! Я не хотів вірити богато річий з того, що проти Вас писалося. Та перечитавши найновійше число „Вістий", я переконався, що Свобода дуже мало написала.

Скажіть, що Ви розумієте під словом „не вільно". І до кого Ви се кажете, Преосвященний? Ми горожани вільного краю. Не ніякі невільники, щоби хтось, хочби й епископ наш, казав „Не вільно"! Нам, котрі будували церкви, боролися за них десятками літ, для них тількиж працювали, нині „Не вільно"? Не вільно нам їх боронити перед упадком? Чи Ви нам давали дозвіл і позволення на будову сих церков, що Ви нам тепер не даете позволення боронити їх преед такими, котрі хотять їх знищити, як знищили вже близько дві десятки? Кричите на нас „Nie pozwalam!"? Ідіть з тим до тих, що Вас післали! Може вони Вас послухають. Ми послухаемо тих, кого ми схочемо.

Проч зі зневірою! Всі разом, всі враз! Або впадемо в чеснім бою, або вийдемо горою! Але не будьмо тхорами!

Микита Дяків.

СЕМИНАР ЧИ РІДНА ШКОЛА?

Вичитав я в „Америці" вже найріжнійші заклики до нас, щоби ми давали тепер свої жертви передовсім на духовний семинар, який хоче ставити епископ Богачевський. Недавно то я найшов там навіть таку новинку, що польскі ксьондзи заливають айриські римо-католицькі церкви. Каже пан редактор епископа: Дивіться, кілько ксьондзів натворили Поляки, що аж Айришам дають, а ми тут не хочемо дати жертв на наш духовний семинар.

Видно, що пан Назарук зі шкіри виходить, щоби лишень найти якийсь аргумент за семинаром епископа. Та на мій хлопський розум здається, що семинар епископа Богачевського се не патріотична робота. І то з многих причин.

Наперед то говорение про польских ксьондзів і Айришів відай не доказує того, що хоче доказати пан Назарук. Він хотів показати, що ми повинні би йти слідами Поляків та виховувати богато ксьондзів, а тут він показав, що Поляки нахoвали собі тількі ксьондзів, що аж не мали для них приміщення й вони пішли до айриських костелів, де вони вже певно пропали для польского народа, бо не будуть мати що робити серед Поляків.

По друге, кождий здорово думаючий чоловік, коли він дає цента на якусь публичну ціль, усе запитається себе, чи принесе той цент, даний на сю ціль, добра більше, як на другу ціль. Так і тепер я питаю себе, як з мене тягнуть жертви на семинар: Чи дати на семинар, чи дати на якусь другу, більше потрібну ціль? Я питаю себе: Що кому прийде з того, що ми витягнемо хочби з кілна й дамо чверть міліона долярів на семинар для наших клериків?

А з того прийде добро? Епископ Богачевський буде мати таких клериків, яких йому потреба. Та чи се будуть такі клерики, яких хоче український нарід, вірні католицьких церков? Він вони будуть такі, якими їх хоче мати епископ Богачевський і пан Назарук, то їх народ не схоче та буде мати з ними тільки клопоту, що нині має з епископом.

Я певний, що священики, які були виховані в старім краю, на загал богато краще надаються до праці серед нашого народа, як священики, які були виховані в семинарии епископа Богачевського. Епископ каже, що священики, яких він виховае, будуть ліпше достроюватися до американських умов, як старокраєві священики. Може справді сі священики будуть вміти краще говорити на телефоні або в ресторації, до Американців, але се не така важна справа; як жити з людьми й працювати серед них. А для сього вже треба чоловіка, який їх розуміеби, а того вони вже не навчаться в семинари епископа Богачевського.

Наш нарід ще живе старим краем, він цікавиться старокраєвими справами, і священики мусять теж цікавитися тими справами, як хочуть мати серед нього поводження. Священики, виховані епископом Богачевським в Америці, будуть певно знати й розуміти менче про старокраєві справи, якими живе наш нарід, як священики, виховані в старім краю. Епископські вихованки не будуть розуміти того ярма, яке носить наш народ у старім краю, і вони не будуть помагати в нашім національнім рух серед своїх вірних.

Якби в Америці повстав семинар епископа, то сим самим замкненоби приїзд нових священиків зі старого краю, а се тяжко відбилобися на зносинах межи старим краєм і імігрантами. Се булаби велика кривда для старого краю.

З тих причин на єпископський семинар я жертв не дам. Але не тому, щоби жертв не дати, як се часто в нас буває. Я не дам на семинар, але дам жертву на Рідну Школу в старім краю. Рідна Школа нашому народови зробить за чверть міліона сто разів більше добра, як епископський семинар в Америці. Я піддаю таку гадку другим громадянам під розвагу та думаю, що не зле булоби, якби й в наших церквах нарід загріти до жертви не на семинар, а на Рідну Школу. Такою збіркою зробиться велике діло народно-патріотичне й християнське.

Іван Кіналь,
куратор Церкви Пречистої Діви Марії, Мекісракс, Па.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Українська кольонія в Джерзи Сити цікавиться і чекае на борбу Гаркавенка, котра відбудеться у вівторок, 4-го січня, в Вікторі Гали, при Гендерсон і Йорк ул. Кромі Гаркавенка будуть боротися ще три инші пари. 303

ВІДОЗВА

до краянів міста ТИСЬМЕНИЦІ

які живуть по ріжних місцевостях Злуч. Держав Північної Америки і Канади

Дорогі Краяни Родимці!

Підписаний комітет свого часу отримав просьбу від комітету будови Українського Народного Дому в місті Тисьмениці, Галичина, з прошенням о матеріяльну поміч на докінчення будови Укр. Нар. Дому. Як Вам певно відомо з приватних листів, бувший будинок Укр. Нар. Дому згорів і на місце спаленого треба було збудувати новий. До комітету будови дому належать щирі народні працівники, яким залежить на тім, щоби в нашій рідній місцевости стала народна українська святиня, де могло би розвиватися постійно українське життя; деби можна проводити кооперативу; деби можна згуртувати і як слід розвивати всі українські товариства.

Помимо тяжких фінансових обставин Комітет будови зумів зібрати в Тисьмениці жертв на суму 2,300 американських долярів. Давав кождий щиро, що хто міг. Один дав гроші, другий дав час і працю. Не відмовився від жертви ні один свідомий Українець в Тисьмениці. Хто копав під фундаменти, хто возив або складав цеглу, каміння, вапно. І все се робили літом, коли час є дорогий і для кушніра, і для шевця і для рільника, муляра, столяра, коваля, стельмаха. Кождий посвятив дорогий час, щоби лише причинитися до сдвигнення Української Народної Святині в Тисьмениці!

Поляки нам на тлум взялися будувати „Дом Сокола Польскего". Хотять випередити наших і в сей спосіб збаламутити меньше свідомих і молодіж. Вони ставлять всякі перешкоди нашим братям, щоби не допустити до вибудування Укр. Нар. Дому в Тисьмениці.

Комітет будови в Тисьмениці докупив більше землі в ринкупі будову і в сей спосіб стане оден може найгарніший Український Народний Дім в Галичині. Минулої осени дім був вже вимурований до даху. Дім будується огнетревалий, з заліза, цегли і бетону. Комітет не може праці викінчити задля браку гроша. Треба дім викінчити, знадвору виправити, устроїти сцену і декорації, комнати зборів, склепи і т. и.

На все те потрібно гроша. Польському Соколови помагають і уряд польський, ксьондзи, просто всі вороги українського народу. А хто нашим поможе? Ніхто инший тільки ми самі з Америки. До комітету будови згаданого Укр. Нар. Дому в Тисьмениці належать слідуючі: Михайло Питранюк, голова; Іван Романчук, скарбник; Леон Угорчак, секретар; Дмитро Смолніцький, Іван Туранський, Михайло Гринівський, Онуфрей Струк, Іван Дубіцький, Семен Кривенчук, Петро Лишега, Теодор Камінський, Михайло Угорчак, Іван Королюк, Григорій Скородинський, Олекса Василів, Дмитро Дорож, Ілько Гах, Никола Підлуський, Олекса Секрета, Василь Волощук, Михайло Туранський, Михайло Секрета і Олекса Польний, члени.

Підписаний тут комітет недавно дістав від тисьменецького комітету письма з плянами і на сій основі сейчас скликав збори, які відбулися в неділю, 19. грудня 1926. р. в Українським Народнім Народнім Домі при шестій улици в Ню Йорку, Н. Й. Через повсіх і брак адресів краянів, комітет не мав змоги приготовитися до висше згаданих зборів, всеж таки на збори прийшло сорок пять осіб. Збори отворив добр. Михайло Угорчак, пояснюючи зібраним ціль і вагу зборів. До переповадження зборів заняв місце тимчасовий комітет, а іменно: д. Семен Угорчак яко предсідатель; д. Володимир Юревич яко секретар; д. Михайло Туранський яко касієр. Перший забрав слово добр. Іван Щур яко гість. Сам він не походить з Тисьмениці, а прийшов, щоби вказати на вагу власного Укр. Нар. Дому в Тисьмениці, щоби як Українець заохотити одноміщан міста Тисьмениці до піддержання всіх рідних матеріяльно й морально, в так важному ділі. Слова д. Ів. Щура присутні приняли щирими оплесками. Слідуючий забрав слово д. Яків Корнат. Він також не походить з Тисьмениці але його подруга є тисьменицька. Він згадав про значіння й потребу У. Н. Дому в Тисьмениці під теперішню пору, наводячи чимало примірів і фактів. Його бесіду збори нагородили гучними оплесками

Слідуючий забрав слово д. Мих. Угорчак, родом з Тисьмениці. Він у своїй бесіді змалював правдивий стан життя в Тисьмениці за послідних 30 літ, за часи, коли сам з тими, що живуть в Америці і що остали в рідному краю, переживав всякі злидні, мріючи про здвигнение Укр. Нар. Дому в Тисьмениці. Згадав, що невідкличним нашим обовязком є дати поміч, матеріяльну і моральну, в будові і піддержанню Українського Народного Дому в Тисьмениці. Долярові жертви се нічим в порівнанню до потреб. Коли в Тисьмениці, під ляцьким ярмом, наші рідні все жертвують, що можуть, то нас в Америці стати дати поважну грошеву поміч комітетові будови У. Н. Дому в Тисьмениці. Сим покажемо, що ми діти, що ми Українці на ділі, що й ми зумиемо оцінити заходи, старання й терпіння наших рідних.

Бесіда д. М. Угорчака зробила на присутних глибоке враження. Його нагороджено довшими оплесками. Бесідник закінчив закликом до жертв поіменно: най кождий складае жертви сам, а крім сего най возьме лісту для збірки жертв від тих, що не були на зборах.

На зборах зложили жертви на будову Українського Народного Дому в Тисьмениці слідуючі: Семен Угорчак $110.00; по $100.00: Михайло Туранський, Юліян Кузів і Михайло Угорчак; по $50.00: Яків Коцький, Микола Гаврищенко і Іван Коцький; $35.00 Володимир Волощук; по $30.00: Пантелемон Туранський, Ів. Б. Угорчак, Іван Д. Угорчак, Никола С. Угорчак, Василь Нич і Володимир Юревич; по $25.00: Розалія Матчак, Юлія Піщак, Теодор Коцький, Володимир Туранський, Роман Кузів, Іван Сайкевич, Яків Корнат, Стефан Герасимів, Дмитро Мотюк. Ярослав Підлуський, Андрей Піщак, Марія Піщак, Михайло Гринівський; Павло Прибильський, Сабіна Туранська, Роман Мартинюк, Василь Сворак, Иосиф Сьомкайло, Турянський Петро; $20.00 Константин Підлуський; по $15.00: Онуфрей Секрета і Володимир Кальмук; по [10.00: Теодор Мараз, Ярослав Гринівський, Бронислав Косціцький, Домінік Падевський, Сол. Розенберг, Павло Абрамчук, Иосиф Саевич, Семань Скородинський і Ласуль Субтельний; по $5.00: Мирослав Т. Коцький, Володимир Д. Мотюк, Сефан Піщак і Іван Щур. Разом зложено жертв на суму $1,410.00. В сій сумі є вчислені $145.00 здекларовані а які мають донести касієрови комітету.

По переведенню збірок запало одноголосно слідуючі ухвали:

Маеться основати постійне товариство з Тисьменичан, виключно для підмоги рідному місту. До сего товариства прилучатся оба істнуючі запомогові товариства тисьменицьких емігрантів, а іменно Тов. Тисьмениця і Тов. Воля, в Ню Йорку, Н. Й.

Перші загальні збори нового товариства скличеться в січни 1927 р. на котрих буде прочитаний статут, програма товариства і вибір постійного уряду.

Вже істнуючі товариства, то є Тисьмениця і Воля в Ню Йорку мають зложити жертви з своїх кас на Укр. Нар. Дім в Тисьмениці, та заохотити своїх членів до спільної праці.

Порозумітися через українські часописи в Америці з краянами по ріжних місцевостях Америки і їх втягнути до спільної праці.

Зібрати фонд будови У. Н. Дому в Тисьмениці не меньше як пять тисяч долярів в як найкоротшому часі. Зібрані жертви висилати негайно на адресу секретаря комітету будови добр. Леона Угорчака а пересилки вписувати на імя голови бувш гр. Михайла Питранюка і скарбника Івана Романчука в Тисьмениці.

Оголосити в українських часописах перебіг зборів, відозву і поклик до Тисьменичан в Америці, виказ збірок з іменами жертводавців. В сій цілі поручено тимчасовому комітетові віднестися до заряду українських часописей.

Устроювати всякі підприемства, а всякий дохід призначено на У. Н. Дім в Тисьмениці.

Піти колядувати по краянах підчас різдвяних свят на ціль фонду будови. Зголосилося много охочих піти в коляду. Хто не може дати жертву одноразово, може це зробити на рати, підписуючи відповідне зобовязання.

По вичерпанню програми зборів, засідання замкнув предс. д. Семен Угорчак. Присутні розійшлися домів вдоволені тим, що і вони з Америки є духом з рідними в Тисьмениці і разом будують там Укр. Нар. Дім, українське життя.

До Вас, дорогі краяни, котрі не були на сих зборах і котрі живуть подальше від Ню Йорку кличем по братньому: Дайте про себе знати! Дайте від себе щиру жертву на будову української народної святині в Тисьмениці! Не забувайте на обовязок помочи рідним братям і сестрам!

Всі жертви належить виписувати на імя касієра добр. Михайла Туранського і пересилати на адресу секретаря добр. Вол. Юревича: Mr. Wolodimir Yurevich, 125 East 118 St., New York City.

За тимчасовий комітет:

Семен Угорчак, предсідатель;
Волод. Юревич, секретар;
Михайло Туранський, касієр;
Михайло Угорчак і Юліян Кузів, члени.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

—o—

ЗАМІСЦЬ СВЯТОЧНИХ ЖЕЛАНЬ НА РІДНУ ШКОЛУ.

Через „Свободу" зложили замісць святочних желань на Рідну Школу слідуючі: По $5: Василь Загаєвич; по $3: о. Споліtакевич, В. Книгиницький; по $2: о. М. Кінаш, о. М. Лисяк, др. В. Галан, Евген Ляхович, др. Мишуга; по $1: Стефан Дембіцький, Марія Левчик, Ольга Милянович, Марія Кінаш, О. Стеткевич, Омелян Ревюк, Роман Слободян, Іван Каштанюк, Антін Онисик, С. Ядловський, П. Маційовський, Йосиф Сілецький, В. Кушнір, І. Левицький, В. Кедровський, Михайло Гайворонський, Д. Галичин.

Разом вислано до Обєднання $38.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Сперечаймося, але на Рідний Край не забуваймо.

До Обєднання в Филаделфії переслав гр. Володимир Ярич Різдвяну Коляду в квоті $22 і розділив як слідує: по $5 на Рідну Школу, інвалідів, боєвий фонд, і політичних вязнів, а $2 на тов. „Просвіта" у Львові.

Разом з тою своєю жертвою пише між иншим гр. Ярич: „Коли вже нам треба тут в Америці сперечатися, то тимбільше треба тепер памятати за Рідний Край, щоби чужі і свої вороги знали, що ніяка внутрішна боротьба не відверне нашого серця від боротьби за визволення нашого народа. Тому сьогорічна коляда повинна випасти ще краще як другими роками. Тільки в той спосіб покажемо, що ми поступили, що стали свідомійшими і благороднійшими".

—o—

МЕКАДУ, ПА.

На інвалідів і політичних вязнів.

В укр. кат. церкві відправлено панахиду по поляглих укр. жовнірах і переведено при тій нагоді збірку на Рідний Край. Ту збірку враз з жертвою бр. Сошествія св. Духа від. 7 У. Н. Союза відослано до Обєднання. Збірка виносила $36.

Український Клюб Молодежи висиґнував зі своєї каси рівнож $10 на край. Разом вислано $46 і призначено по половині на інвалідів і політичних вязнів.

—o—

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА.

З панахиди на край.

З нагоди свята Першого Листопада відправив о. Боярчук панахиду за поляглих героїв та виголосив принагідне слово, заохочуючи вірних до жертви на рідний край.

Зібрано $30 і розділено по $10 на інвалідів, сироти по поляглих стрільцях укр. армії і на Рідну Школу.

Гроші вислано до Обєднання.

Іван Чепа.

—o—

АКРОН, ОГАЙО.

Збірка в церкві.

В укр. кат. церкві переведено збірку на інвалідів, яка принелса як на нашу маленьку громаду досить значну суму, бо $27.15.

Гроші вислано до Обєднання для посилки до краю, бо так бажали собі люди.

О. Мельник.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться точно о годині 10-ій перед полуднем, в суботу, 1-го січня 1927 в церковній ґалі. На порядку нарад: вибір нового уряду і цілорічне справоздання старого уряду. Всі члени мають явитись на сім мітинґу. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Скочинець, предс.; Гр. Машлюк, кас.; І. Маркович, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. Просвіта, від. 312, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться дня 1-го січня, 1927, о годині 2-ій пополудни в домі Семена Цапа. Присутність кождого члена є конечна, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Також проситься членів не забувати, що се новий рік та привести хоч по одному новому кандидатови, котрих будемо принимати без вступного до Товариства і У. Н. Союза. — Семен Цап, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в пятницю, дня 31. грудня 1926, точно о год. 8-ій вечер, в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6-та ул. Уряд здасть справоздання з цілого року відтак буде вибір нового уряду на рік 1927 і инші братські справи до полагодження. Обовязком кождого члена явитись на річних зборах. Неявившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 5 дол. — Григорій Галецький, предс.; Николай Марків, секр. рек.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Повідомляється всіх членів Тов. Зап. Січи, від. 234, місцевих і позамісцевих, що річний мітинґ відбудеться в суботу, дня 1-го січня, в ґали Укр. Нар. Дому, точно о год. 3-ій пополудни. Всі члени мають явитись, бо є богато справ до полагодження, буде справоздання контролі, потвердження ухвал, вибір нового уряду і много других справ. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — А. Фортуна, пр.; М. Шавяк, кас.; Ю. Гвіздь, секр.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ. Тов. Любов, від. 302, подає до відома усім своїм місцевим і позамісцевим членам, що річний мітинґ відбудеться дня 16. січня 1927, о год. 2-ій пополудни точно, в домі 222 N. Lorena St. L. A. Проситься усіх членів прибути, бо є важні справи. Неявившийся член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. Будесь принимати нових членів до Тов. без вступного. Контрольори, по перегляді книжок здадуть свій звіт, — Н. Редка, предс.; І. Вавричук, секр.; Н. Ніколенко, кас.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пр. Богородні від. 36, повідомляє, що на рік 1927. вибрано слідуючий уряд: Паранька Росоловська, предс.; Анна Лотоцька, заст.; Катерина Олексин, секр.; Марія Ходак, заст.; Олена Скробач, касієрка; Катерина Федун, заст.; Текля Дуда, Анна Чугай і Настазія Озарів, надз. хорих; Анна Скробач і Марія Білей, до світла церк.; Зофія Гунька і Настазія Войціховська, до котролі; Катерина Лучишин і Марія Гіль, господарі ґалі. — Анна Стрілець, пр.; Зофія Гунька, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбувся 19. грудня, на котрім вибрано уряд на рік 1927: Г. Ясінський, предс.; В. Білінський, заст.; В. Еремета, кас.; М. Телшевяк, заст.; В. Бартош, секр.; М. Кривий, заст.; Я. Поливка, О. Буката і М. Попович, контрольори маєтку Тов.; С. Періжок і Н. Матраль, надз. хорих; В. Братусь і А. Гичпан, прапорщики. Мітинґи відбуваються в неділю по 15-тім. Проситься членів приходити на мітинґи і платити кождого місяця, бо секретар не буде ходити по хатах як дотепер. — В. Бартош, секр.

ВУДЛАВН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє своїх членів, що річні збори, котрі відбулись в неділю, 19. грудня, вибрали той самий уряд на рік 1927, що був в 1926 році: Василь Манастирський, предс.; Олекса Ревт, кас.; Михаїл Бац, секр.; Василь Русинко, заст. предс.; Николай Шпук, з. кас.; Антін Кармозин, заст. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Уряд Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в суботу, дня 1-го січня, в ґали церковній, точно о годині 1-ій пополудни. На сім мітинґу здасться цілорічне справоздання і вибереться новий уряд на рік слідуючий. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі поступиться після статута. Обовязком кождого члена прибути на сей мітинґ. Член, коли без важної причини не прибуде; заплатить кари 1 дол. а урядник 2 дол. — Мих. Дмитрів, секретар.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться на Новий Рік, 1. січня, в суботу, точно о годині 11.30 перед полуднем, в церковній ґали при Erie і Robey. Кождий член мусить явитися на річних зборах, бо є важні справи до полагодження. Уряд здасть звіт з цілого року, почім наступить вибір нового уряду на рік 1927. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости, щоби оминути неприємности, які можуть пізнійше бути. — Николай Слівінський, фін. секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляє своїх членів і членкинь, що місячний мітинґ відбудеться дня 2. січня 1927, о 2-ій годині пополудни, в ґали 839 So. Broad St. Проситься всіх членів і членкинь прибути на сей мітинґ. Дуже важна справа до полагодження. Рівночасно подається до відома, що на рік 1927 вибрано слідуючий уряд: Олекса Михальчишин, предс.; Михайло Вольчинський, заст.; Павло Стадник, секр. фін.; Григорій Цимбала, секр. рек.; Петро Беркита касієр; Онуфрій Грещак, Григорій Решетар і Михайло Вольчинський, контр. комісія; Олекса Петришин і Михайло Шевців, надз. хорих для мущин; Кароліна Павлавська і Анна Шевців, надз. хорих для женщин. Мітинґи будуть відбуватися в першу неділю по першім у висше згаданім льокали. Члени, котрі декларували на Сиротинець, нехай принесуть свої жертви. — Олекса Михальчишин, предс.; Петро Беркита, кас.; Стадник Павло, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Бр. св. Ів. Хрест., від. 96, повідомляє всіх членів, що річний мітинґ відбувся 5. грудня, на котрім вибрано слідуючий уряд: Сенько Ревт, предс.; Стефан Войтович, кас.; Василь Спожарський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Тов. Жеребецька Любов, від. 144, повідомляє всіх членів, що уряд на рік 1927 вибраний як слідує: Василь Фурик, пр.; Йосиф Соловський, заст.; Дмитро Чайка, секр. фін.; Михайло Ямка, заст.; Дмитро Федун, кас.; Григорій Левицький, заст.; Никола Гуцалюк, секретар рек.; Петро Чорній, заст.; Теодор Фурик, Іван Свистун і Анна Чайка, доз. хорих; Стефан Шевців і Іван Марусевич, контр. книжок; Іван Соатис і Михайло Ямка, тростіси; Стефан Вуйцікевич і Яків Комісарчук, хоружні. Мітинґи Тов. будуть відбуватися в першу суботу по першім. Перший місячний мітинґ відбудеться 1. січня, в суботу, точно о год. 8-ій вечер, в У. Н. Домі, 217 Іст 6-та ул. Проситься членів і членкинь прибути на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Також проситься тих членів, котрі ще не зложили жертви на будову Сиротинця, щоби були ласкаві на сім мітинґу зложити. — Василь Фурик, предс.; Дмитро Федун, кас.; Дмитро Чайка, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Непор. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, повідомляє своїх членкинь, що річний мітинґ відбудеться у Неділю, дня 2. січня. Початок о годині 2-ій пополудни. Обовязком кождої членкині прибути на річний мітинґ. На річнім мітинґу буде справоздання уряду за цілий рік і вибір нового уряду на рік 1927 та інші важні справи. — О. Кульчицька, секр.

Прижмуреним оком.

Перший.

—o—

Конфіскують.

У всіх часописах, журналах, оповістках...

День першого листопада.

Не... є... вільно!

Не любить, бач, поліція, а навіть і пресова прокураторія отой листопад.

Коли глибше над тим призадумаєтися; то й дивуватись нічого. Поганий місяць. Холодно, хмарно, дощ паде, ноги перемочити можна...

І катару набратися...

І еспанської інфлюенци...

Навіть вмерти можна!

Погано.

А далі з паданням оцим глупо виходить. Австропад. листопад...

Погані думки наводить. Ще біс дасть, впаде злотий!

Ч... ч... чорт!

А всі українські часописи нічого собі. Пишуть, восхваляють, неначеб змовились.

Листопад тай листопад!

Який вам листопад, люде добрі, бачите: прокураторія сердиться, конфіскує.

Не можна так!

Краще подайте проєкт, як отой листопад взагалі з календаря сконфіскувати!

Ось булоб!

Подумайте:

Шах, мах — і нема листопада! Просто сядь і плач, — нема!

Нема — тай годі!

— — — — — — — — — —

А я таки наперекір всьому листопад люблю.

Люблю, тай тільки!

Бо листопад один із всіх місяців таку дивовижну прикмету має:

Кому милий, кому немилий.

Мені милий.

А вам?

Аристид Шишка.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".